

El llenguatge

El datiu pleonàstic

24/V/1979

En el castellà actual es manifesta una tendència molt viva a l'ús pleonàstic del pronom datiu de tercera persona del singular. Diuen: «Le dije a Juan que viniera», «No le dieron permiso al empleado», «Le envío una copia al secretario». Fins i tot són més o menys habituals frases amb aquest pronom, «le», en singular, encara que el complement que representa —en aquest cas, que duplica— revesteixi la forma del plural: «No le hace caso a los profesores», amb què s'afegeix la falta de concordança a la redundància. Els escriptors més acurats, és clar, deuen evitar tant l'una como l'altra, si més no la primera, impròpia d'un llenguatge una mica pulcre.

En català, els casos de redundància en l'ús dels pronoms febles no són pas infreqüents, ni de bon tros. La majoria d'ells, però, provenen d'un imperfecte coneixement de l'ús d'aquests pronoms, del seu significat i del seu funcionament, especialment quan se'n combinen dos o més, i també de la inversió de l'ordre normal dels complements. Si iniciem una oració amb un dels complements del verb representat per un grup nominal, necessàriament cal repetir-lo després, immediat al verb, representat pel pronom feble corresponent: A en Joan, li vaig, dir que vingues. Aquestes construccions són àmpliament tolerades en el llenguatge col·loquial i fins i tot, si cal, en l'expressió culta o escrita, en la qual, tanmateix, convindria reduir-les a aquells casos en què certes circumstàncies induïssin a fer-ho.

Fins ara, però, es pot dir que la nostra llengua desconeixia l'ús pleonàstic del pronom datiu. I en frases simples estructurades segons un ordre normal. És verament de doldre que posats a imitar el castellà incorreguem fins i tot en els seus vicis o imperfeccions. Construccions com ... «li» han fet justícia a un dels clubs... «li» comentaven a l'austriac que... aquest muntatge «li» anes molt bé al govern... i d'altres d'anàlogues que tenim, malauradament, ocasió de llegir, no s'haurien escrit sense els models del castellà. La llengua no hi surt pas guanyant, farcint-la de pronoms innecessaris, que ni enriqueixen el sentit de la frase ni hi aporten cap matis expressiu, i fóra bo, doncs, que nom evités aquests casos de redundància que evidencien, a més, una superditació servil i un mimetisme absurd.

Albert Jane